

Tisková skupina svobodného legálního Československého rozhlasu

Komuniké z prvního zasedání ÚV KSČ

1. Ústřední výbor KSČ, zvolený mimořádným XIV. sjezdem strany, se sešel za přítomnosti Ústřední kontrolní a revizní komise dne 22. srpna v nočních hodinách na svém prvním zasedání a zvolil své předsednictvo ve složení: soudruzi Dubček, Smrkovský, Černík, Špaček, Kriegl, Šimon, Čisáň, Šik, Šilhan, Slavík, Hrdinová, Matějček, Kabrna, Hejzlar, Líbena, Goldstücker, Vojáček, Hübl, Moc, Šimeček, Husák, Zrak, Tazký, Sádovský, Colotka, Turček, Pavlenda a Sámel.
2. Plénum ÚV KSČ zvolilo jednomyslně prvním tajemníkem ÚV soudruha Alexandra Dubčeka.
3. Plénum ÚV KSČ zvolilo člena předsednictva ÚV s. Věna Šilhana tajemníkem ÚV a pověřilo jej řízením předsednictva ÚV po dobu nepřítomnosti prvního tajemníka s. Dubčeka.
4. Plénum ÚV KSČ přijalo pro nejbližší období politická a organizační opatření k řešení vážné politické situace v zemi.
5. Plénum ÚV KSČ, které je jediným právoplatným vedoucím orgánem strany v období mezi zasedáními sjezdu, žádá všechny nižší stranické orgány, aby se ve své činnosti řídily výhradně pokyny tohoto legálního ústředního výboru a jeho předsednictva.

Prohlášení delegátů XIV. mimořádného sjezdu KSČ

Soudruzi a soudružky, občané Československé socialistické republiky!

Dnes, 22. srpna 1968, byl zahájen mimořádný XIV. sjezd KSČ, kterého se účastní 945 řádně zvolených delegátů, a který přijal toto úvodní prohlášení:

Československo je suverénním a svobodným socialistickým státem, opírajícím se o vůli a podporu svého lidu. Jeho suverenita byla však 21. srpna 1968 porušena okupací vojsk Sovětského svazu, Polska, NDR, Bulharska a Maďarska a tento čin je zdůvodňován ohrožením socialismu a tím, že o zásah bylo požádáno i některými vedoucími československými činiteli.

Jak vyplynulo ze včerejšího prohlášení ÚV KSČ, z druhého rozhlásového projevu presidenta republiky, z prohlášení Národního shromáždění i vlády republiky a z prohlášení předsednictva ÚV NF, žádný kompetentní stranický ani ústavní orgán o takový zásah nepožádal.

V Československu nebyla žádná kontrarevoluce a nebyl ohrožen socialistický vývoj. Vzniklé problémy byli lid a strana schopni vyřešit sami, jak prokázala obrovská důvěra, které se nově vedení strany v čele se s. Dubčekem těšilo. Přistupovalo se naopak k realizování základních Marxových a Leninových představ o vývoji socialistické demokracie. Československo také neporušilo své spojenecké závazky a povinnosti a nemá ani do budoucna nejmenší zájem na tom, aby žilo v nepřátelském vztahu s ostatními socialistickými státy a jejich lidem.

Tyto závazky byly však porušeny vojsky okupujících zemí, byla pošlapána svrchovanost Československa, spojenecké svazky a Varšavská smlouva, i dohody v Černé a Bratislavě. Někteří vedoucí činitelé státu a strany byli protiprávně zatčeni, izolováni od lidu a zbaveni možnosti vykonávat funkce. Byla obsazena řada objektů ústředních orgánů; došlo tak k těžkým bezprávím.

Sjezd důrazně žádá, aby byly ihned vytvořeny normální podmínky pro činnost všech ústavních a politických orgánů a aby byli ihned propuštěni zadrženi pracovníci a umožněn se jim výkon jejich funkcí.

V této těžké chvíli se stává jednota všeho lidu, jednota našich národů a semknutost kolem naší strany nejnálhovějším požadavkem dne. Ani násilným zásahem nepřestal být lid Československa jediným oprávněným a svrchovaným vládcem své země.

Obrana svobody socialistické vlasti není jen záležitostí komunistů, ale všech Čechů a Slováků a dalších národností, všech dělníků, rolníků, příslušníků inteligence a mládeže, všech, jimž leží na srdci důstojný a svobodný život naší socialistické země. Komunisté mohou uskutečnit svou vedoucí roli pouze tím, že se stanou neaktivnějšími a nejobětavějšími organizátory úsilí o odchod cizích vojsk. Mohou dosáhnout tohoto cíle pouze v nejužší jednotě se všemi vlastenci a se všemi aktivními demokratickými silami v naší společnosti.

Stav, který v naší zemi nastal 21. srpna, nemůže být trvalý. Socialistické Československo nikdy nepřijme ani vojenskou okupační správu, ani domácí kolaborantskou moc, která by se o sílu okupantů opírala.

Mimořádný XIV. sjezd strany prohlašuje, že uznává jedině zákonně zvolené ústavní činitele, presidenta republiky Ludvíka Svobodu, předsedu Národního shromáždění Josefa Smrkovského, předsedu vlády Oldřicha Černíka a další, stejně jako Alexandra Dubčeka v čele strany. Neuznává však ani jako členy strany ty členy dosavadního ústředního výboru, kteří by v této těžké situaci neobstáli.

Základním požadavkem je samozřejmě odchod cizích vojsk. Nebudou-li uvedené požadavky splněny, zejména nebude-li do 24 hodin zahájeno jednání o odchodu cizích vojsk s našimi svobodnými ústavními a stranickými činiteli, a neučiní-li o tom s. Dubček včas prohlášení k národu, vyzývá sjezd všechny pracující, aby pod vedením komunistů uskutečnili v pátek 23. srpna ve 12 hodin v poledne protestní hodinovou stávku. Současně se usnáší, že

v případě nesplnění požadavků bude přijímat další nezbytná opatření a po volbě ústředního výboru pověří těmito opatřeními tento nově zvolený ústřední výbor, který bude jediným zákonným reprezentantem strany.

Sjezd se obrací na všechny komunisty a na všechny občany naší země, aby i nadále byl zabezpečován klid, pořádek a disciplína a nedopustilo se, aby z naší strany došlo k činům, které by mohly přinést vážné škody zemi a občanům.

Sjezd ukládá všem stranickým organizacím a orgánům plnou realizaci tohoto usnesení.

Podepsání delegátů XIV. sjezdu KSČ

Dopis Národního shromáždění prezidentu ČSSR

Vážený a milý soudruhu presidente!

Chceme Vám v této vážné chvíli našich dějin především poděkovat za Vaši neutuchající oddanost k právu a svobodě naší země, poděkovat Vám za to, že tak pevně a rozhodně hájíte touhy našich lidí po socialismu s lidskou tváří, touhy po suverenitě a nezávislosti. Ujišťujeme Vás znovu, jak to již několikrát učinili členové našeho předsednictva, nejen za sebe, ale i za všech československých lidí, svou oddaností a svou pevnou vůlí setrvat za všech okolností v boji za dodržování ústavy republiky, zákonů a práv.

Slibujeme, že zůstaneme věrni Vám a naší zákonné vládě v čele s inž. Oldřichem Černíkem, našemu předsedovi soudruhu Josefu Smrkovskému, předsedovi Národní fronty dr. Františku Krieglvi, prvnímu tajemníku ÚV KSČ Alexandru Dubčekovi a dalším představitelům našich vrcholných institucí a orgánů.

U vědomí historické odpovědnosti nás všech za další život naší země, v nejužší součinnosti s nejšířšími vrstvami československého lidu, prosíme Vás, vážený soudruhu presidente, abyste i nadále věnoval své síly společnému boji, který čestně vejde do dějin našich národů a bude vždy světlou stránkou světových dějin. Tiskneme Vám srdečně ruku. Přejeme Vám dobré zdraví a srdečně Vás pozdravujeme.

Poslanci Národního shromáždění Československé socialistické republiky.

V Praze dne 22. srpna 1968.

Zároveň se plénum Národního shromáždění jednomyslně usneslo, že ani jeden poslanec československého parlamentu neopustí budovu Národního shromáždění dobrovolně.

Prohlášení spisovatele Václava Havla ve svobodném legálním Čs. rozhlasu dne 22. srpna 1968

Vážení přátelé,

to, co prožíváme v těchto hodinách v Československu, je podivná a zvláštní okupace. Možná, že je to jeden z případů, kdy jsou kulometry a tanky bezmocné proti myšlenkám a etické síle lidí. V Československu jsou tisíce cizích tanků a tisíce cizích po zuby ozbrojených vojáků a přijíždějí sem noví a noví. A přestože tato okupace trvá už 48 hodin a přestože proti okupantům nestál a zřejmě nemohl stát jediný ozbrojený obránce naší suverenity, neznamenala tato okupace dosud jediný výraznější úspěch. President republiky do této chvíle nepředal nikomu funkci ani neuznal legalnost této okupace. Parlament tuto okupaci odsoudil, zasedá a jedná. Schází se dokonce sjezd vedoucí politické strany. Žádný orgán státní správy se nedal dosud k dispozici okupantům. Tiskárny tisknou svobodné noviny, výzvy a letáky, svobodné vysíláčky fungují, a co je nejdůležitější, lid nepřijal statut okupace. Uznává jedině řádně zvolené a legální orgány a funkcionáře a jednomyslně stojí na jejich straně. Zdá se, že okupanti jsou bezradní. Zřejmě v tuto chvíli zoufale hledají někoho, kdo by byl ochoten zradit zem a vytvořit novou vládu. Pravda, někteří funkcionáři KSČ už prý zradili. Národ je však odsoudil a vyzývá na veřejných shromážděních justici k jejich stíhání pro vlivizradu.

Co se tedy vlastně stalo? Země je přeplněna tisíci hochů z Ukrajiny a Kazachstánu, kteří pořádně nevědí, v jaké jsou zemi, nerozumějí jejímu jazyku a nechápou, proč všude, kudy projíždějí, lidé hrozí pěstmi a proč všude jsou nápisy, vyzývající je k návratu. Mám pocit, že pan Brežněv sedí v Kremlu nad vodkou a zuří. Posílá do Československa další a další divize, jenomže to není nic platné. Okupantská vysíláčka Vltava dosud nesehnala jediného Čecha nebo Slováka, který by četl její zprávy pořádnou češtinou nebo slovenštinou. Zdá se, že tu byla nesmírně podceňena úloha lidské inteligence a morálky. — Vytvořme! Vytvořme všichni. Nevzdáme se nikdy! Nevzdáme se nikdy sami sebe. Uznáme neustále jenom naše legální orgány. Co mohou dělat? Kdyby obsadili všechny úřady, zavřeli všechny banky, vyhlásili ve všech městech stanné právo, nedosáhnou nic jiného, než že se ještě hlouběji zdiskreditují před celým světem. Zakazovat, ničit, bořit, zavírat a zabíjet mohou podle libosti, ale konstruktivně pracovat nemohou.

Ti hoši z Kazachstánu nemohou převzít národní výbory, nemohou naplňovat noviny a časopisy svými články a básněmi, nemohou číst kolaborantské komentáře v rozhlase, nemohou organizovat práci v tiskárnách. Náš úspěch je v našich rukou. Nebude-li jediný zrádce, nezbude jim nic jiného než odtáhnout.

Toho, o čem jde, mohou dosáhnout jedině za aktivní podpory kolaborantů. Vyzýváme Vás proto, nebojte se otevřením boji s okupanty, naši zbraní je něco jiného: věrnost vlasti. Buďte věrni a nezdávejte.

Výzva občanům-radioamatérům

Spojte se se svobodnými legálními stranickými a vládními orgány. Pomozte jim vytvořit rádiovou síť v nouzovém pásmu 80 metrů!

Výzva občanům-fonoamatérům, posluchačům „Halalí“

Zaznamenávejte dokumenty těchto dnů. Budou mít, možná, cenu historickou. Mohou mít, doufejme, cenu svědecké výpovědi.

Tisková skupina svobodného legálního Československého rozhlasu

Komuniké z prvního zasedání ÚV KSČ

1. Ústřední výbor KSČ, zvolený mimořádným XIV. sjezdem strany, se sešel za přítomnosti Ústřední kontrolní a revizní komise dne 22. srpna v nočních hodinách na svém prvním zasedání a zvolil své předsednictvo ve složení: soudruzi Dubček, Smrkovský, Černík, Špaček, Kriegl, Šimon, Ciskař, Šik, Šilhan, Hrdinová, Matějček, Kabrna, Hejzlar, Látava, Goldstücker, Vojáček, Hübl, Moc, Šimeček, Husák, Zrak, Tazký, Sádovský, Colotka, Turček, Pavlenda a Šámel.
2. Plénum ÚV KSČ zvolilo jednomyslně prvním tajemníkem ÚV soudruha Alexandra Dubčeka.
3. Plénum ÚV KSČ zvolilo člena předsednictva ÚV s. Věna Šilhanu tajemníkem ÚV a pověřilo jej řízením předsednictva ÚV po dobu nepřítomnosti prvního tajemníka s. Dubčeka.
4. Plénum ÚV KSČ přijalo pro nejbližší období politická a organizační opatření k řešení vážné politické situace v zemi.
5. Plénum ÚV KSČ, které je jediným právoplatným vedoucím orgánem strany v období mezi zasedáními sjezdu, žádá všechny naše stranické orgány, aby se ve své činnosti řídily výhradně pokyny tohoto legálního ústředního výboru a jeho předsednictva.

Prohlášení delegátů XIV. mimořádného sjezdu KSČ

Soudruzí a soudružky, občané Československé socialistické republiky!

Dnes, 22. srpna 1968, byl zahájen mimořádný XIV. sjezd KSČ, kterého se účastní 945 řádně zvolených delegátů, a který přijal toto úvodní prohlášení:

Československo je suverénním a svobodným socialistickým státem, opírajícím se o vůli a podporu svého lidu. Jeho suverenita byla však 21. srpna 1968 porušena okupací vojsk Sovětského svazu, Polska, NDR, Bulharska a Maďarska a tento čin je zdůvodňován ohrožením socialismu a tím, že o zásah bylo požádáno i některými vedoucími československými činiteli.

Jak vyplynulo ze včerejšího prohlášení ÚV KSČ, z druhého rozsáhlého projevu presidenta republiky, z prohlášení Národního shromáždění i vlády republiky a z prohlášení předsednictva ÚV NF, žádný kompetentní stranický ani ústavní orgán o takový zásah nepožádal.

V Československu nebyla žádná kontrarevoluce a nebyl ohrožen socialistický vývoj. Vzniklé problémy byly lid a strana schopni vyřešit sami, jak prokázala obrovská důvera, které se nově vedení strany v čele se s. Dubčekem těšilo. Přistupovalo se naopak k realizování základních Marxových a Leninových představ o vývoji socialistické demokracie. Československo také neporušilo své spojenecké závazky a povinnosti a nemá ani do budoucna nejmenší zájem na tom, aby žilo v nepřátelském vztahu s ostatními socialistickými státy a jejich lidem.

Tyto závazky byly však porušeny vojsky okupujících zemí, byla pošlapána svrchovanost Československa, spojenecké svazky a Varšavská smlouva, i dohody v Cerné a Bratislavě. Někteří vedoucí činitelé státu a strany byli protiprávně zatčeni, izolováni od lidu a zbaveni možnosti vykonávat funkce. Byla obsazena řada objektů ústředních orgánů; došlo tak k těžkým bezprávím.

Sjezd důrazně žádá, aby byly ihned vytvořeny normální podmínky pro činnost všech ústavních a politických orgánů a aby byli ihned propuštěni zadrženi pracovníci a umožněn se jim výkon jejich funkcí.

V této těžké chvíli se stává jednota všeho lidu, jednota našich národů a semknutost kolem naší strany nejnáléhavějším požadavkem dne. Ani nášlým zásahem nepřestal být lid Československa jediným oprávněným a svrchovaným vládcem své země.

Obrana svobody socialistické vlasti není jen záležitostí komunistů, ale všech Čechů a Slováků a dalších národností, všech dělníků, rolníků, příslušníků inteligence a mládeže, všech, jimž leží na srdci důstojný a svobodný život naší socialistické země. Komunisté mohou uskutečnit svou vedoucí roli pouze tím, že se stanou neaktivnějšími a nejobětavějšími organizátory úsilí o odchod cizích vojsk. Mohou dosáhnout tohoto cíle pouze v nejužší jednotě se všemi vlastenci a se všemi aktivními demokratickými silami v naší společnosti.

Stav, který v naší zemi nastal 21. srpna, nemůže být trvalý. Socialistické Československo nikdy nepřijme ani vojenskou okupační správu, ani domácí kolaborantskou moc, která by se o sílu okupantů opírala.

Mimořádný XIV. sjezd strany prohlašuje, že uznává jedině zákonem zvolené ústavní činitele, presidenta republiky Ludvíka Svobodu, předsedu Národního shromáždění Josefa Smrkovského, předsedu vlády Oldřicha Černíka a další, stejně jako Alexandra Dubčeka v čele strany. Neuznává však ani jako členy strany ty členy dosavadního ústředního výboru, kteří by v této těžké chvíli neobstáli.

Základním požadavkem je samozřejmě odchod cizích vojsk. Nebudou-li uvedené požadavky splněny, zejména nebude-li do 24 hodin zahájeno jednání o odchodu cizích vojsk s našimi svobodnými ústavními a stranickými činiteli, a neucíni-li o tom s. Dubček včas prohlášení k národu, vyzývá sjezd všechny pracující, aby pod vedením komunistů uskutečnili v pátek 23. srpna ve 12 hodin v poledne protestní hodinovou stávku. Současně se usnáší, že

v případě nesplnění požadavků bude přijímat další nezbytná opatření a po volbě ústředního výboru pověří těmito opatřeními tento nově zvolený ústřední výbor, který bude jediným zákonným reprezentantem strany.

Sjezd se obrací na všechny komunisty a na všechny občany naší země, aby i nadále byl zabezpečován klid, pořádek a disciplína a nedopustilo se, aby z naší strany došlo k činům, které by mohly přinést vážné škody zemi a občanům.

Sjezd ukládá všem stranickým organizacím a orgánům plnou realizaci tohoto usnesení.

Podepsání delegátů XIV. sjezdu KSČ

Dopis Národního shromáždění prezidentu ČSSR

Vážený a milý soudruhu presidente!

Chceme Vám v této vážné chvíli našich dějin především poděkovat za Vaši neutuchající oddanost k právu a svobodě naší země, poděkovat Vám za to, že tak pevně a rozhodně hájíte touhy našich lidí po socialismu s lidskou tváří, touhy po suverenitě a nezávislosti. Ujišťujeme Vás znovu, jak to již několikrát učinili členové našeho předsednictva, nejen za sebe, ale i za všech československých lidí, svou oddaností a svou pevnou vůlí setrvat za všech okolností v boji za dodržování ústavy republiky, zákonů a práv.

Slibujeme, že zůstaneme věrni Vám a naší zákonné vládě v čele s inž. Oldřichem Černíkem, našemu předsedovi soudruhu Josefu Smrkovskému, předsedovi Národní fronty dr. Františku Krieglvi, prvnímu tajemníku ÚV KSČ Alexandru Dubčekovi a dalším představitelům našich vrcholných institucí a orgánů.

U vědomí historické odpovědnosti nás všech za další život naší země, v nejužší součinnosti s nejšířšími vrstvami československého lidu, prosíme Vás, vážený soudruhu presidente, abyste i nadále věnoval své síly společnému boji, který čestně vejde do dějin našich národů a bude vždy světlou stránkou světových dějin. Tiskneme Vám srdečně ruku. Přejeme Vám dobré zdraví a srdečně Vás pozdravujeme.

Poslanci Národního shromáždění Československé socialistické republiky.

V Praze dne 22. srpna 1968.

Zároveň se plénum Národního shromáždění jednomyslně usneslo, že ani jeden poslanec československého parlamentu neopustí budovu Národního shromáždění dobrovolně.

Prohlášení spisovatele Václava Havla ve svobodném legálním Čs. rozhlasě dne 22. srpna 1968

Vážení přátelé,

to, co prožíváme v těchto hodinách v Československu, je podivná a zločinná okupace. Možná, že je to jeden z případů, kdy jsou kulometry a tanky bezmocné proti myšlenkám a etické síle lidí. V Československu jsou tisíce cizích tanků a tisíce cizích po zuby ozbrojených vojáků a přijíždějí sem noví a noví. A přestože tato okupace trvá už 48 hodin a přestože proti okupantům nestál a zřejmě nemohl stát jediný ozbrojený obránce naší suverenity, neznamenala tato okupace dosud jediný výraznější úspěch. President republiky do této chvíle nepředal nikomu funkci ani neuznal legálnost této okupace. Parlament tuto okupaci odsoudil, zasedá a jedná. Schází se dokonce sjezd vedoucí politické strany. Žádný orgán státní správy se nedal dosud k dispozici okupantům. Tiskárny tisknou svobodné noviny, výzvy a letáky, svobodně vysílácky fungují, a co je nejdůležitější, lid nepřijal statut okupace. Uznává jedině řádně zvolené a legální orgány a funkcionáře a jednomyslně stojí na jejich straně. Zdá se, že okupanti jsou bezradní. Zřejmě v tuto chvíli zoufale hledají někoho, kdo by byl ochoten zradit zem a vytvořit novou vládu. Pravda, někteří funkcionáři KSČ už pryč zradili. Národ je však odsoudil a vyzývá na veřejných shromážděních justici k jejich stíhání pro vložizrady.

Co se tedy vlastně stalo? Země je přeplněna tisíci hochů z Ukrajiny a Kazachstánu, kteří pořádně nevědí, v jaké jsou zemi, nerozumějí jejímu jazyku a nechápou, proč všude, kudy projíždějí, lidé hrozí pěstmi a proč všude jsou nápisy, vyzývající je k náratu. Mám pocit, že pan Brežněv sedí v Kremli nad vodkou a zuří. Posílá do Československa další a další divize, jenomže to není nic platné. Okupantská vysíláčka Vltava dosud nesehnala jediného Čecha nebo Slováka, který by četl její zprávy pořádnou češtinou nebo slovenštinou. Zdá se, že tu byla nesmírně podceňována úloha lidské inteligence a morálky. — Vytvrdejme! Vytvrdejme všichni! Nevzdáme se nikdy! Nevzdáme se nikdy sami sebe. Uznáme jenom neustále jenom naše legální orgány. Co mohou dělat? Kdyby obsadili všechny úřady, zavřeli všechny banky, vyhlásili ve všech městech stanné právo, nedosáhnou nic jiného, než že se ještě hlouběji zdiskreditují před celým světem. Zakazovat, ničit, bořit, zavírat a zabíjet mohou podle libosti, ale konstruktivně pracovat nemohou.

Ti hoši z Kazachstánu nemohou převzít národní výbory, nemohou napřítovat noviny a časopisy svými články a básněmi, nemohou číst kolaborantské komentáře v rozhlase, nemohou organizovat práci v tiskárnách. Náš úspěch je v našich rukou. Nebude-li jediný zrádce, nezhrde jim nic jiného než odtáhnout.

Toho, o čem jde, mohou dosáhnout jedině za aktivní podpory kolaborantů. Vyzýváme Vás proto, nebojíte v otevřeném boji s okupanty, naši zbraní je něco jiného: věrnost vlasti. Buďte věrni a nezdáte.

Výzva občanům-radioamatérům

Spojte se se svobodnými legálními stranickými a vládními orgány. Pomozte jim vytvořit rádiovou síť v nouzovém pásmu 80 metrů!

Výzva občanům-fonogramatérům, posluchačům „Halal“

Znamenávejte dokumenty těchto dnů. Budou mít, možná, cenu historickou. Mohou mít, doufáme, cenu svědecké výpovědi.